

DOMOVINA

Oglaš:

za 1 cm x 60 inseratnega stolpca mali 60 vinarjev.
eračni 120 K, penzane, posmrtnice in reklame 3 K.
Večkratne objave popusti.

Izhaja ob ponedeljkih, sredo in petkih.

Upravištvu „Domovine“ v Ljubljani, Bežna ulica 6.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 18, Tel. 72.

Marašnja:

En obo „Domovine“ (trikrat na teden) mesečno 3 K.
Šestletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K.
Petkova številka mesečno 1 K, šestletno 3 K, pol-
letno 6 K, celoletno 12 K.

Protičev ustavni načrt.

LDU. Beograd, 25. maja. „Politika“ prinaša izveček načrta ustave ministra g. Stojana Protiča. Pred razhodom vlade, ki je bila sestavljena iz parlamentarne zajednice, je izdelal g. Protič dve besedili načrta ustave, in sicer varijanto brez senata in varijanto s senatom. Dasi je bil ta načrt izdelan na podlagi projekta ustavnega odbora, s katerim je imel g. Protič v tem pogledu posla, bo brezdvomno o tem načrtu še došlo do diskusije in bo z njim še dosti opravka v koncentracijski vladi g. dr. Vesnića. Vsebinska je: 1.) Oblika in razdelitev države. Prvi načrt ustave, v katerem je predviden senat, obsega 200 členov. Prvi člen se glasi, da je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev nerazdeljiva in parlamentarna monarhija ter se kraljestvo deli v pokrajine, okrožja (okruge), okraje (sreze) in občine. Pokrajine so nastopne: Srbija, Stara Srbija z Macedonijo, Hrvatska in Slavonija z Reko, Istro in Medjimurjem, Bosna, Crna gora s Hercegovino, Boko Kotorsko in Primorjem, Dalmacija, Srem z Bačko, Banat in končno Slovenija s Prekmurjem. Oblast in meje teh pokrajin, okrožij, okrajev in občin bo določil podrobnejši zakon o administraciji ali pa zakon o pokrajinski, okrožni, okrajni in občinski samoupravi. Službeni jezik za zakone, parlamentarne zapisnike in stenografske zapiske, za vse akte državnega značaja, za dopisovanje med osrednjo vlado in pokrajinskimi oblastmi, za peticije, ki jih pošiljajo državljani osrednji vladi in njenim organom je srbski ali hrvaški. Govori v parlamentu morejo biti sestavljeni v vseh narodnih narečjih, v srbskem, hrva-

skem ali slovenskem. 2.) Ustavne pravice državljanov. Državljanstvo je v vsem kraljestvu samo eno. Kako se dobi ali izgubi, določa zakon. Vsi državljani so pred zakonom enaki. Vsi uživajo enakopravno varstvo sodnih in upravnih oblasti. Ne priznavajo se privilegiji, niti družinski, niti osebni. Plemstvo je ukinjeno. Vprašanje fideikomisov se bo rešilo na podlagi posebnega zakona. Osebna svoboda je zajamčena. Nikogar ne more soditi nepristojno sodišče. Smrtna kazen je odpravljena za izključno politične zločine. Vsak državljan si more po svoji volji izbrati v državi mesto svojega bivanja. Dom je nedotakljiv. Lastnina je zajamčena. Vsebinsko in obseg pravic na lastnino določajo zakoni. Fevdalni odnosi se ukinejo. Nihče se ne more prisiliti, da odstopi svojo lastnino za javne potrebe, niti se ne more pravo lastnine omejiti v ta namen, razen ako to dopušča zakon in če se da zakonita odškodnina. Svoboda dela, obrti in trgovine je zajamčena v mejah zakona. Svoboda vere in vesti je zajamčena. Umetnost in veda sta svobodna. Obisk osnovnih šol je obvezen. Pouk je v javnih ljudskih šolah brezplačen. Tisk je svoboden. Ne more se ustanoviti cenzura. Državljanji imajo pravico zborovanja in dogovorov v mejah zakona. Državljanji imajo pravico združevati se v društvih, ki niso po zakonu kazniva. Istotako imajo pravico, vlagati peticije. Vsak državljan ima pravico, neposredno in brez kakšnega odobrenja tožiti pred sodiščem državne in samoupravne organe za krivične čine, ki so jih storili v službi ali pri svojem delu.

Razno iz Beograda.

LDU. Beograd, 25. maja. Vsled bolezni vojvode Živojina Mišića je postavljen za načelnika generalnega štaba vojvoda Peter Bojović.

LDU. Beograd, 25. maja. Za pomočnika ministra vojne in mornarice je imenovan gen. Krsta Smiljanić, dosedanjí poveljnik dravske divizije v Ljubljani.

LDU. Beograd, 25. maja. Za pomočnika ministra za finance je imenovan dr. Velimir Bajkić.

LDU. Beograd, 25. maja. Iz Skoplja poročajo, da je nekakšna muslimansko-arnavtska organizacija, ki vživa podporo Italijanov v Albaniji, pri-

čela napadati naše prebivalstvo. V okrajih okoli Peči, Prizrena in Mitrovice rušijo in požigajo srbske domove ter ubijajo Srbe. Njihova akcija izhaja s Kosovega polja.

LDU. Beograd, 22. maja. Včeraj dopoldne so prišli zastopniki beograjskega časopisja k ministrskemu predsedniku dr. Vesniću in ga prosili, naj uvede preiskavo proti francoski agenciji „Avala“, in sicer glede monopoliziranja izvešteljske službe.

LDU. Beograd, 25. maja. Parlamentarni odbor za proučevanje vladnih zakonskih predlogov je pričel svoja posvetovanja z ministrom za pravosodje, g. Tričkovićem, ki zastopa ministra za ustavotvorno skupščino.

Syrovy. Kakor poroča večerna izdaja agrarnega lista „Večer“, so se vršila med češkimi in nemškimi socialisti pogajanja glede vstopa v vlado. Nemški socialisti načeloma niso proti, dočim stoje češki socialisti na stališču, da vstopijo v vlado le v slučaju, ako vstopijo tudi nemški socialisti.

KIJEV ZOPET V RUSKIH ROKAH.

Vratislava, 25. maja. (Izv. por. „Domovine“.) Poljsko vojno poročilo z dne 22. t. m. potrjuje, da so ruske sovjetske čete zopet zavzele Kijev. Poročilo pravi dalje, da Rusi z velikansko srditostjo nadaljujejo svoje napade proti Poljakom.

LUDENDÖRFFOVE SPLETKE NA OGRSKEM.

Berlin, 25. maja. (Izv. por. „Domovine“.) Polkovnik Bauer, zaupnik Ludendorffa, se nahaja po zanesljivih poročilih sedaj na Ogrskem, kjer tudi deluje v njegovem zmislu.

PREDSEDNIK FRANCIE PONESREČIL.

LDU. Pariz, 23. maja. (DunkU.-Havas.) Predsednik Deschanel je na potovanju v Montbrisen padel iz vlaka. Pri tem se je poškodoval, toda ne hudo. Prepeljali so ga v Montargis z avtomobilom.

LDU. Montargis, 24. maja. (DunkU.-Havas.) Danes so izdali bulletin o zdravstvenem stanju predsednika republike Deschanela. Stanje je zelo povoljno in ne vzbuja vznemirjenja.

PRVI MASARYKOV SPOMENIK.

Praga, 25. maja. (Izvir por. „Domovine“.) V Biskupicah na Moravskem je bil včeraj odkrit prvi spomenik predsednika čehoslovaške republike Masaryka.

POLJSKO-ČEŠKI SPOR ZARADI TEŠINSKEGA OZEMLJA.

Varšava, 25. maja. (Izvir. por. „Domovine“.) Češko-poljski spor postaja vedno ostrejši. Varšavsko časopisje pozdravlja stališče zunanjega ministra Pateka, ki je izjavil, da je Poljska pripravljena, da pod vsakim pogojem, če treba tudi s silo izsili svoje zahteve.

Klerikalci hočejo postati socialisti.

Da je Koroščeva stranka v nežnih objemih z velekapitalisti, ve vsakdo, saj je vsa klerikalna stranka in še celo sam škof prosil dr. Žerjava, naj se usmili velekapitalista Pollaka, ki je bil zaprt zaradi veriženja.

Ravno demokratska stranka je ustvarila verižniški urad, ki stopa trdo na prste verižnikom, kar je sicer klerikalcem jako neprijetno, ne upajo pa se ga odstraniti.

Demokratska vlada je določila 25 milijonov dinarjev mesečno za invalide. Prišli so klerikalci in dr. Korošec je s kruto roko črtal to vsoto, da ne bi bili kapitalisti in drugi bogataši z davki preobremenjeni. Nikdar se niso klerikalci zavzeli za kak socialen predlog, ki bi šel na račun bogatašev. In sedaj se drznejo očitati dr. Kukovcu, demokratskemu ministru, da ne spada v ministrstvo za socialno politiko! Največja naloga tega ministrstva je skrb za invalide. Demokrati so se do sedaj največ brigali za te nesrečne invalide in kljub nasprotovanju od strani klerikalcev bo demokratski minister izplačal invalidom vsote, ki so bile zanje meseca februarja t. l. določene.

Klerikalci hočejo nastopiti kot sovražniki kapitalizma, trdeč v včerajšnjem „Večernem listu“, da so liberalci kapitalisti. Da so bili klerikalci od vseh početkov kapitalisti prve vrste, je vsakomur jasno, kdor pozna njih zgodovino. Saj trdi njih sedaj pokojni voditelj dr. Krek v svoji knjigi „Socializem“, da je sam bog ustvaril kapital in seveda tudi z njim kapitaliste, in da je torej kapital božja naredba.

Ni pa treba tako daleč poseči, da se dokaže klerikalcem kapitalistično mišljenje. Komaj par mesecev je, ko je demokratska vlada kljub vsem oviram izdala naredbo o *agrarni reformi*, da se mora dati zemlja *kmetu*, ki jo obdeluje. Vsem je še v živem spominu, kako so se klerikalci potegovali za veleposestnike proti malemu kmetu. Neposredno preden je vlada odstopila, je Koroščeva stranka izposlovala, da sta se paragrafa 6. in 7. naredbe o agrarni reformi, ki jo je napravila demokratska vlada, razveljavila.

POGAJANJA MED AVSTRIJO IN JUGOSLAVIJO.

Dunaj, 25. maja. (Izvir. por. „Domovine“.) Odhod avstrijskih vladnih zastopnikov v Belgrad je določen za 30. t. m.

NEZADOVOLJNOST Z NOVIM ČESKIM KABINETOM.

Praga, 25. maja. (Izvir. por. „Domovine“.) Danes je bila objavljena lista novega kabineta. Vse časopisje jo je sprejelo jako hladno. Narodni socialisti v njej sploh niso zastopani, socialni demokrati pa niso zadovoljni, ker nimajo večine, zlasti pa, ker je postal poljedelski minister veleagrarec Prašek, minister za zunanjo trgovino pa dr. Hotovec. Tudi se splošno kritizira, da ni zasedeno mesto deželnoobrambene ministrstva, katero si je začasno pridržal ministrski predsednik Tusar. Domneva se, da prevzame vojni portfelj iz Sibirijske se vračajoči češki legijonarski general

Ne samo znaki, še kaj drugega je važnejše.

Tudi pri nas bi bila na mestu odredba kakor jo je izdala bosanska vlada zastran razpečavanja, noše in sploh shranjevanja raznih spominov, bodisi kipov, podob in broš, da celo dukatov, ki spominjajo na naše največje zatiralce, zatiralce naše duševne, gospodarske in vobče kulturne svobode, na Habsburžane. Tudi pri nas, povejmo odkrito, še ni brez takih ostankov. Vidi se jih po naših prostih, kmetijskih hišah še vse polno, posebno v domovih izrazitega klerikalnega mišljenja. Od naše sedanje deželne ali pokrajinske vlade tudi kaj takega zastoj pričakujemo.

Ampak tudi taki znaki, ostanki ali spomini, kakor se jih hoče imenovati, niso še vse. Duh, trdno prepričanje in narodna ter državna zavest je sredstvo in faktor, ki ustvarja, oziroma dela državljane, posebno to velja za prosti narod. Da se to doseže, je treba, da narod dobro pozna svojo zemljo, nje dobro in slabo stran, nje bogastvo in zaklade, nje razvitek in napredek, nje duševni pollet, odločnost in krepost. Ravno tega in sploh vseh teh zmožnosti pa naš narod še nima v isti meri kakor bi jih moral imeti.

Kje jih je tudi mogel pridobiti? Da, dobe se posamezniki, katerim ne dostaja te zavesti, a ti so jo pridobili po svojem lastnem premišljevanju in preudarku. Šola, kakršna je bila prej, je bila zatiralka vseh teh in enakih kreposti. Učitelj suženj, da večji biti ni mogel. Čez vse in glavni zadrževalci so pa bili klerikalci, posebne zasluge za to pa ima naša duhovščina, sicer tuintam s kako malo, častno izjemo. Naši duhovniki so skrbeli v prvi vrsti za to, da se ljudstvo ne zave, da ostane za veke v temi in pasje pohlevno in vdano ravno največjim našim zatiralcem. Le pomislimo, kako in s kakšno vmeno so predstavljali te trinoge s prižnice, v molitvah in pri njih družabnih prireditvah in shodih. Vsak madež, vsako tolovajstvo se je predložilo in tolmačilo ljudstvu kot vzorne čednosti. Ni čuda, če ima to naše preprosto, sicer dobro in pridno ljudstvo, posebno klerikalnega duha, ali vodeno prej in sedaj, še kolikortoliko precej motne in nejasne pojme.

Dalje pomislimo, kakšno duševno hrano ali knjige in brošure in s kakšno habsburško vdanostjo in poveljevanjem in povzdigovanjem je širila med narod, posebno po svojih cerkvenih družbah, bratovščinah in kar je tem podobnega. Domislimo se samo početja naših klerikalcev po umoru v Sarajevu. Kot svetnika so kazali Frdinanda, kot odrešenika, četudi je bil največji ošabnež, nadutež in brezsrčnež, pravi pobratim spodenega cesarja Viljema. Seve, naši vneti duhovniki in klerikalci so že vedeli, zakaj tako delajo, da jih čaka poleg že mastnega plačila še mastnejša nagrada.

In kako so mislili ti sedanji velepatrijotje o naših bratih in rešiteljih Srbih? Ti so jim bili le zahrbtnježi, kraljevi morilci, roparji in sploh najzvrženejši narod. V dokaz navedemo brošuro „Zločin v Sarajevu. Izdala in založila Katoliška bukvarna. Na kakšen nesramen in zaničljiv način se tukaj ponižuje Srbe in pravoslavje, je že od sile. Sploh se v brošuri Srbe popolnoma zataji kot Slovane, brate in se pozna le katoliške Slovence in

Hrvate. In te brošure se je razširilo v tisočih izvodih med narod. Ni čuda, če imajo nekateri ljudje še danes zmedene pojme o dolžnostih do domovine Jugoslavije in nje narodne, za naše osvobodjenje prezaslužne dinastije.

In začetkom ter med vojsko, kaj in kako so zasledovali ti ljudje one, ki niso bili njih misli, jih ovajali, ne zmenec se za nasledke. Žal, da moramo konstatirati, da ravno v tem poglavju so se pokazali ti gospodje, vsaj veliko, lahko trdimo, večina v vsej svoji zlobi. Vse sedanje izgovarjanje, pretvarjanja njih organizacij v „jugoslavanske“, jih ne opere in nimajo toliko mila, da bi se še kdaj oprali. Kakšno češčenje nekdanjih cesarjev!

In danes? Naši duhovniki opravljajo, kar se tiče naših narodnih praznikov, svoja opravila hladno, brez vsakega čuta. Da bi kdaj, posebno pri danih prilikah, opozarjali verno ljudstvo primerno cerkvenim priredbam, o tem ni misliti. Tistega nekdanjega pretiravanja in povzdigovanja se tako ne zahteva. Pa kaj hočemo, naša sedanja vladajoča rodbina je pravoslavne vere in to zadostuje, bodi še tako poštena in zaslužna. In naš škof, ki hodi sedaj okrog po deželi, ko ima ure dolge propovedi, o tem niti besedice. On je letos najvnetejši agitator in priganjač za orlovski tabor, razklada o volitvah in vsem mogočim, kar se tudi cerkve in vere prav nič ne tiče. In prej? Ni čuda tedaj, če je tako.

Ne broše, kipci in spominki, to še ni vse. Treba je zanesti drugega duha, ta je, ki odločuje. Naša šola se naj takoj, prej ko mogoče, preosnuje v tem zmislu. Naša duhovščina, ki nosi največ krivde na tem, naj se pa zavrne odločno in strogo na omejeno cerkveno delovanje brez vsake politične primesi. In kmalu bo drugače.

Dopisi.

Strahovi. Nedavno je bila v neki podružnici posebna pobožnost, spovedovala sta do noči župnik in kaplan. Po večerji pa reče župnik kaplanu: „Jutri bo tu še mnogo spovedancev, opravi ti bo treba nedeljsko službo božjo. Druga leta sem prepuštil to opravilo kaplanu, letos ostanem tukaj čez noč jaz, vi pa greste takoj domov in storite jutri v župni cerkvi vse, kakor je treba ob nedeljah. Sicer me čaka težko delo, pa...“ — „Gospod župnik“, odgovori kaplan, „vi veste, da rad delam, naj pa ostanem tudi jaz, vi se boste doma lahko lepo odpočili...“ — „Ne, ne“, odvrne župnik, „le idite domov vi, saj veste, jutri je shod samostojnih kmetov, tega se vi udeležite in nastopite ostro, s seboj vzemite Marijine družabnice in tretjerednice. Kaj se bojite? Glejte, jaz moram ostati v župniji, moram torej skrbeti, da me ljudje ne sovražijo. Vi pa greste kmalu odtod, se pač ne brigate za kmečko jezo, šli boste na boljše mesto, saj se škofu ne morete bolj prikupiti, kakor s tem, da razdvojite ljudi s politiko in da vas kdo zaradi tega napade v „Domovini“...“ Kaplan je odšel, drugi dan je rogovilil na shodu, pri škofu pa je zapisan prav dobro. No, zanimivo je, da sta se

bala župnik in kaplan političnega shoda in kmečke jeze še bolj pa strastno politikujočega škofa Jegliča. Strahovi!

Iz ljubljanske okolice. Resnica je, da brije „krščanski“ „Domoljub“ iz pobožnih ljudi norce, saj trgovec Z. iz Dola ni samo pobožen, ampak je celo zaupnik klerikalne stranke. Ker si pa upa obsojati nekrščansko početje župnika Kastelica in kaplana Urha, zato sta oba proti pobožnosti lastnih pristašev. Katoliški duhovnik Kastelic raje občuje z zagrizenim Nemcem in protestantom Jungkuncem kakor pa s katoliškimi učitelji in pobožnimi trgovci. — Res je, da so se igrale predstave pod poveljstvom obeh oficijelnih zastopnikov verke (po „Domoljubu“) na Veliki petek zvečer in Veliko nedeljo, ko so igre prepovedane ne samo pobožnim, ampak tudi nepobožnim kristjanom, samo za oficijelna zastopnika cerkve župnika in kaplana to ne velja. Če bi si gasilno društvo kaj takega privoščilo, to bi letelo s prižnice psovke: liberalci, brezverci, komunisti, lumpi itd. — Kakor je gotovo, da je dolski nadučitelj tako močno pijaci vdan, da bi dolski krčmar ne mogel niti en dan shajati s svojo družino, kolikor mu da on vse leto dobička, tako je pa tudi gola istina, da je oficijelni zastopnik cerkve Kastelic v preteklem letu skrivaj kuhal slivovko in bil tudi zaradi tega kaznovan z globo. Kakor očita „Domoljub“ nadučitelju, da ne dela ničesar proti alkoholnemu gibanju, tako tudi ne pove opravičljivi dopisunček, da je bila farovška služinčad takrat tako pijana, da so bili domači ljudje v skrbeh, da ne umre zaradi preveč zaužitega alkohola. — Res pa je tudi, da je dal Urh udom Marijine družbe in udom „Društva“ za pijačo. Ker so se pa pregrešili s tem, da so plesali celo „polštertane“, bi jih bil moral kaplan Urh, kakor jim je zažugal, izbaciti iz Marijine družbe in društva. Ker je pa že znana njegova doslednost, zato pa tega ni storil! — Res je, da vlada v šoli vzorna disciplina, res je pa tudi, da poizkuša to disciplino rušiti kaplan Urh s tem, da deluje zahrbtno proti šolskemu voditelju in deli podobice učencem, ki so bili kaznovani s pridržanjem po šoli. — Res je, da je nadučitelj lahko domišljav na svoje borno stanovanje — župnikov hodnik je desetkrat lepši — in na šolsko poslopje, saj bi se šolska stavba skoro skrila pred župnikovim hlevom. Res je, da se vsak tujec čudi krasoti šolske stavbe, na katero se sramujejo dati celo napis. Tembolj pa sta lahko domišljava kaplan in župnik na svoje palače: kaplanijo, župnišče in „Društvo“. Vsak je pa tudi radoveden, če fungira župnik kot ud krajnega šolskega sveta. — Nihče ne dvomi, da oficijelnemu zastopniku cerkve, župniku Kastelicu, niso znani vnebovpjiči grehi: Delavcem in najemnikom zaslužek utrgovati...

Iz Slovenskih goric. Z veseljem smo čitali v št. 55. „Domovine“, da bo JDS povzela odločne korake, da se odpravi, oziroma zniža, izvozna carina za vino in za predmete, ki jih imamo v izobilju. Tako je pokojna Protič-Koroščeva vlada uvedla izvozno carino na jajca za 100 kg tristo frankov, to je 3300 kron od zaboja, tako da se računa na eno jajce dve do tri krone izvozne carine. Z uvedbo tako visoke izvozne carine sploh ne moremo prodati jajc, ki jih je pri nas v izobilju,

PODLISTEK.

L. N. TOLSTOJ:

(Dalje.)

Suratska kavarna.

„Meni se zdi, gospoda,“ je rekel, „da zaljubljenost v samega sebe najbolj ovira, da se ljudje ne morejo zediniti v verskih stvarih. Ako hočete poslušati, pojasnim vam to z zgledom.“

Odpeljal sem se iz Kitajskega v Surat na angleškem parniku, ki je na potovanju okoli sveta. Na poti smo pristali na vzhodnem bregu otoka Sumatre, da bi dobili vode. Opoldne smo stopili na suho in smo se vsedli na morskem bregu v senci kokosovih palm, ne daleč od vasi domorodcev. Sedelo nas je tam nekoliko oseb iz raznih krajev in dežel.

Ko smo tako sedeli, je prišel k nam slepec. Ta človek je oslepel, kakor smo pozneje izvedeli, ker je predolgo in preveč napeto gledal v solnce. Gledal je dolgo in napeto v solnce zato, ker je hotel razumeti, kaj je solnce. Hotel je to vedeti zato, da bi obvladal solnčno svetlobo.

Trudil se je dolgo, vzel je na pomoč vso vedo, hotel je ujeti nekoliko solnčnih žarkov, zgostiti jih in zapreti v steklenico.

Dolgo se je trudil, vedno je gledal v solnce, toda ničesar ni dosegel. Le to je dosegel, da so se mu od solnca vnele oči in je oslepel. Tu si je rekel:

„Solnčna svetloba ni tekočina, kajti ako bi to bila tekočina, bi jo bilo mogoče prelivati in valovila bi se po vetru kakor voda. Solnčna svetloba tudi ni ogenj, ta bi ugasnil v vodi. Svetloba tudi ni plin, ker jo vidimo, niti je trda tvarina, ker je ne moremo pregibati. In ker solnčna svetloba ni niti tekočina, niti ogenj, niti plin, niti trda tvarina, zato solnčna svetloba ni nič.“

Tako je mislil in od tega trenutka je izgubil vid in um, ker je bil vedno gledal v solnce, ter o njem premišljal.

Ko pa je popolnoma oslepel, je bil tudi popolnoma prepričan, da ni solnca.

S tem slepcem je prišel tudi njegov suženj. Posadil je svojega gospoda v senco kokosov, vzel je v roke kokosov oreh, ki je ležal na tleh, in je začel iz njega delati ponočno svetilko. Naredil je voz iz kokosovega vlakna, iztisnil je iz oreha olje v lupino in je namočil voz. — Med tem, ko je suženj delal svetilko, je slepec vzdihnil in mu rekel:

„No, suženj moj, ali ti nisem resnico povedal, ko sem rekel, da ni solnca? Vidiš, kako je tma? Pravijo — solnce!... Kaj pa je solnce?“

„Jaz ne vem, kaj je solnce,“ je rekel suženj. „Meni ni do tega. Ampak tole svetlobo poznam: naredil sem si svetilko, imel bom svetlobo in tudi tebi morem z njo služiti, ter vse najdem z njo v svoji bajti.“

Suženj je vzel lupino v roke in je rekel: „To je moje solnce“...

Sedel je tam tudi hromec z bergljo. Zasišal je to, zasmejal se je in rekel slepcu:

„Ti si najbrže že od rojstva slep, da ne veš, kaj je solnce. Povem ti, kaj je solnce: je goreča krogla, ta krogla vzhaja vsak dan iz morja in vsak večer zahaja v gorah našega otoka. To mi vsi vidimo in tudi ti bi videl, ako ne bi bil slep.“

Ribič, ki je tudi tam sedel, ter slišal te besede, je rekel hromemu:

„To se vidi, da nisi bil nikdar dalje, nego na svojem otoku. Ako ne bi bil hrom in bi se peljal po morju, bi videl, da solnce ne zahaja v gorah našega otoka, ampak: kakor zjutraj vzhaja iz morja, tako zvečer v njem zahaja. Pripovedujem to po resnici, kajti vsak dan vidim to na lastne oči.“

Zasišal je to Indijec.

„Čudim se,“ je rekel, „kako more razumen človek govoriti take budalosti. Ali je mogoče, da bi ognjena krogla padla v vodo in ne ugasnila! Solnce sploh ni ognjena krogla, ampak: solnce je božanstvo. To božanstvo se imenuje Deva. To božanstvo se vozi na vozu po nebu okoli zlate gore Speruva. — Zgodi se, da hudobni kači Pagu in Katu napadejo Devo, pičijo jo in naredi se tema. Naši duhovniki molijo, da bi se božanstvo rešilo, osvobodilo in osvobodi se. Le taki glupci, kakor vi, ki se niso peljali nikdar dalje nego na svoj

v inozemstvo, in tako trpi naše gospodarstvo nepregledno škodo. Pričakujemo torej od nove vlade, da popravi grehe gospodarske politike prejšnjih Protić-Koroščevih „prijateljev ljudstva“ in takoj zniža, oziroma odpravi izvozno carino za jajca in vino, in tako odpre našim pridelkom pot na svetovni trg.

Gospodarstvo.

g. Tovarne za cement in stavbena podjetja v Sloveniji. Stavbena podjetja počivajo v vsej Sloveniji, ker ni dobili potrebnega stavbnega materiala, posebno portlandskega cementa iz domačih tovarn Zidani most in Trbovlje. Tovarna cementa Zidani most je domače podjetje in lahko izdelava dnevno nad 6 vagonov cementa. Tovarna dobiva dnevno nad 20 naročb za cement, tako, da je že sedaj predbeleženo nad 500 vagonov, a razposlati ni mogoče takorekoč ničesar, iz vzroka, ker tovarni primanjkuje za žganje potrebnega premoga. Tovarna cementa Zidani most že od aprila 1920. popolnoma počiva, ker je od te dobe pa do danes sprejela vsega 8 vagonov premoga za žganje cementa, dočim potrebuje za polni obrat 15 ton kosovnega premoga dnevno. Popolnoma jasno je, da ako ne pride odpomoč, pride tudi nad to tovarno popolna katastrofa. V tovarni je uslužbenih do 350 delavcev, katerim so se prav sedaj povišale mezde do 140 % na uro. Tovarniški ravnatelj je bil že ponovno pri deželni vladi prosit premoga, toda brezuspešno. Da bi stavbena podjetja zamogla pričeti z ogromnimi deli v betonu, zidanju poslopij itd., je nujno potrebno, da dobi tovarna 15 ton kosovnega premoga dnevno iz Trbovelj. Potem bo mogla s 180 vagoni mesečnega izdelka cementa zadovoljiti že precejšnje število naročnikov. V nasprotnem slučaju ne bo mogla izvršiti tovarna niti najmanjše naročbe.

g. Naš denar. Letošnja izborna letina v naši državi lahko močno vpliva na vrednost našega denarja. Za več milijard živil bomo lahko izvozili v tujino in ako bomo zahtevali plačilo v našem denarju, bo njega vrednost silno poskočila, ker bodo naš denar povsod iskali. Naš novi finančni minister gosp. Kosta Stojanović je znan finančni strokovnjak in od njega pričakujemo, da bo znal izkoristiti naš ugodni gospodarski položaj v našo korist, v prvi vrsti v zboljšanje naše valute. Slabo bi bilo, da je ostal dr. Velizar Janković tudi v novi vladi minister financ, ker on je dokazal preveč jasno, da se v državne finance ne razume veliko, pač pa v radikalsko strankarstvo. Od novega finančnega ministra se pa splošno pričakuje, da bo kos svoji težavni, a lepi nalogi.

Politični pregled.

Železničarska stavka je prav dobro došla doktorju Brejcu, da je mogel prepovedati vsako javno zborovanje. Takrat je to bilo umljivo, ampak doktorju Brejcu, ki mu je vsaka svoboda tako zoprna, kar je posledica avstrijske politične šole, je tako stanje tako ugajalo, da mu po končanem štrajku niti na misel ni prišlo, preklicati te prepovedi, in da se ni v Beogradu spremenila vlada, bi Slove-

nija še dolgo ječala pod absolutističnim režimom dr. Brejca. Tako so pa demokrati poskrbeli, da je ministrski svet

razveljavil dr. Brejčevo prepoved zborovanja

in na Slovenskem se bodo po več kot enem mesecu zopet lahko vršila javna zborovanja. Klerikalna drevesa, hvala bogu, vendar ne morejo zrasti v Jugoslaviji do nebes, kakor so rastle v pokojni Avstriji, kjer so klerikalci delali, kar so hoteli.

Kakor vsa znamenja kažejo, je začelo dozorevati

vprišanje naših mej na severo-zapadu,

kar nas pa prav nič ne veseli, ker malomarnosti nekaterih naših uradov se imamo zahvaliti, da stojimo danes veliko slabše v koroškem plebiscitnem ozemlju kakor smo stali pred enim letom, namesto da bi bilo narobe! Naše oblasti bi lahko vedele, da Nemci in zagrizeni nemškutarji ne bodo glasovali za Jugoslavijo in vendar one podpirajo v marsikaterem oziru te Nemce in nemškutarje na škodo zavednih Slovencev. Tobačne trafike imajo po Koroškem še danes v veliki večini v svojih rokah zagrizeni Nemci in nemškutarji, ki Slovincem navadno ne dajo tobaka, temveč samo Nemcem in nemškutarjem, da ga ti iztihotapijo v — Avstrijo! Ljudstvo vse to vidi in si misli svoje in te misli niso laskave za našo malomarno upravo. Tako smo prišli dotlej, da moramo biti še v skrbeh na izid glasovanja, ki bo menda prav kmalu. Te škandalozne razmere bi se morale odpraviti takoj, ker po toči zvoniti je prepozno, ampak dvomimo, da bo naša birokracija tako uvidevna, ker je še preveč prepojena s starim avstrijskim duhom.

Na Koroškem torej stojimo pred ljudskim glasovanjem, ki ga je naša uprava prav slabo pripravila, med tem pa zahteva antanta od nas

izpraznitev Radgone,

ki jo je — kakor tudi par slovenskih vasi v okolici — mirovna konferenca prisodila Avstriji. Naše oblasti se baje že pripravljajo na to, da res zapustijo Radgono, namesto da bi vlada zahtevala od antante, naj izžene z Reke d'Annunzija. Ampak mi smo vedno taki: tudi Celovec smo zapustili na povelje antante lansko leto, ko bi lahko še danes bili tam, ker ako antanta ne more pognati d'Annunzija z Reke, tudi nas ne bi mogla pognati iz Celovca in Radgone. Vsekakor, tako ubogljivi kakor smo, mi nikakor ne bi smeli biti, ker ceniti antanta takointako ne zna naše odjenljivosti.

Ampak naša vlada misli, da se antanti na noben način ne smemo zameriti, da moramo iti za njo čez drn in strn in izpolniti vsako njeno željo. Zato ni čudo, ako postaja

prevzetnost teh „prijateljev“ vsak dan večja,

kar se je vnovič pokazalo te dni v Beogradu. Tam so prišli nekaki Francozi in ustanovili agencijo za časopisne vesti „Avalo“. To še ni nič hudega, ampak pod Protić-Koroščevo vlado so postali ti Francozi tako predrzni, da so zahtevali od naše države monopol na vso poročevalsko službo z inozemstvom, tako, da bi samo oni smeli poročati tujemu časopisju o dogodkih v naši državi! Se-

veda, ti tujci bi poročali tako, kakor bi to odgovarjalo njihovim koristim in vendar je bila Protić-Koroščeva vlada že pripravljena, dati tem tujcem monopol časnikarskega poročanja! To je bilo pa že malo preveč, proti taki predrznosti je nastopila vsa jugoslovanska javnost in pri novi vladi ta francoska družba menda ne bo dosegla ničesar! Tem vsiljivim Francozom bi bilo sploh dobro pokazati pot — v Avstrijo in Italijo, katerima država na ljubo škodujejo nam, kjer le morejo.

Rimski papež, ki se je zopet pokazal, da je v prvi vrsti italijanski nacijonalec, ker hoče odcepiti Reko od senjske škofije,

je našel zagovornike v klerikalnem časopisju,

ki je narodno pač samo na zunaj, da nameče ljudstvu peska v oči, sicer pa skozinskozi črno-mednarodno in rimskemu papežu brezpogojno vdano v vsakem slučaju. Pošiljanje posebnega papežvega vikarja v osebi zagrizenega italijanskega nacijonalca na Reko je razburilo vso pošteno jugoslovansko javnost, samo klerikalno časopisje je mirno, ker njemu pač ni do naših narodnih interesov, temveč je zadovoljno, da se le vesoljnemu klerikalizmu dobro godi. Ampak rimski papež se utegne še kesati zaradi večnega izzivanja Jugoslovancev, ker v božjem imenu on tega gotovo ne dela, temveč v imenu nam sovražnega italijanskega nacijonalizma, s katerim se Jugoslovani prej ali slej spoprimemo.

V smeri, ki je nismo pričakovali še tako kmalu, so se začele razširjati

razmere na Ruskem,

ki so jo napadli Poljaki, da bi uresničili imperijalistične načrte plemstva, ker poljsko ljudstvo gotovo ni tako hudobno, da bi hotelo osvajati tujo zemljo. V nevarnosti, v katero je Rusija zaradi tega zašla, je začelo prodirati spoznanje, da je država, v kateri vlada diktatura delavstva nad vsemi drugimi stanovi, nesposobna za obrambo in boljševiski so dali bivšemu carskemu generalu Brusilovu, znamenitemu vojskovodji, vso moč nad armado, ki naj jo on uredi in vodi do zmage. In danes je že Brusilov najbolj priljubljena osebnost na Ruskem, okoli njega se zbira vse, kar narodno čuti in posledice se že vidijo: Rusi napadajo, Poljaki se pa jadno umikajo. Tudi sicer se pripravljajo na Ruskem dalekosežne izpremembe. Voditelji boljševizma že zdavnaj niso bili edini v tem, ali naj se dosledno in s silo izvede komunistični program, ali pa naj se preide polagoma v pravo demokracijo, kjer so vsi državljani enaki po pravicah in dolžnostih, v vodstvu države pa naj odločuje večina. To drugo strujo je zastopal posebno Ljennin, prvo pa Trockij. Zdi se, da je začel Ljennin zmagovati, ker je pač razvoj dogodkov dokazal, da je njegovo stališče pravilnejše, in poroča se že o važnih izpremembah v političnih smernicah sedanjih voditeljev ruske države in morda ni več daleč čas, ko vstane iz ruskih razvalin mlada, krepka demokratska država, ki bo lahko vzor vsem drugim državam. To je mnogo odvisno od uspehov generala Brusilova, o katerih pa nihče ne dvomi, ker Brusilov je znan kot izbrani vojskovodja in pravi ruski narodnjak in pričakovati je, da ni več daleč čas, ko bo imelo Slovanstvo v

otok, morejo misliti, da sveti solnce le na njihov otok.

Izpregovoril je nato posestnik egiptovske ladje. „Nikakor,“ je rekel, „tudi to ni res. Solnce ni božanstvo in ne hodi samo okoli Indije in njene zlate gore. Jaz sem plul mnogo po Crnem morju, ob arabskih bregovih, bil sem tudi na Madagaskarju in na Filipniskih otokih, solnce osvetluje vso zemljo, ne samo Indijo; ne hodi okoli ene gore, ampak izhaja pri japonskih otokih in zato se ti otoki imenujejo Japen, to je v njih jeziku rojstvo solnca. Zahaja pa daleč, daleč na zahodu za angleškimi otoki. Dobro vem to, ker sem sam mnogo videl in sem mnogo slišal od deda. In moj ded je plul prav do vseh koncev morja.“

Hotel je še govoriti, toda angleški mornar z naše ladje mu je segel v besedo:

„Ni dežele nad Anglijo,“ je rekel, „kjer bi boljše vedeli, kako hodi solnce. Solnce, to vemo v Angliji vsi, nikjer ne vstaja, nikjer ne zapada. Ampak hodi vedno okoli zemlje. Mi to dobro vemo, ker smo sami ravnokar obpluli zemljo in nismo nikjer zadeli na solnce. Povsod je kakor tu: zjutraj se prikaže, zvečer se skrije.“

Anglež je vzel palico, narisal je v pesku krog in začel razlagati, kako gre solnce po nebu okoli zemlje. Toda ni znal to dobro razložiti, zato je pokazal na krmarja svoje ladje, ter rekel:

„On je bolj učen, kakor jaz, in vam zlahka vse to razloži.“

Krmar je bil zelo razumen človek in je bil molče poslušal ves razgovor, dokler ga niso vprašali. Toda zdaj, ko so se vsi obrnili k njemu, je izpregovoril:

„Vsi varate drug drugega in sami sebe. Solnce se ne vrti okoli zemlje, ampak zemlja se vrti okoli solnca, in poleg tega se vrti še sama ter obrača k solncu v teku štiriindvajsetih ur Japonsko, Filipine, Sumatro, kjer zdaj sedimo, Afriko, Evropo, Azijo in vso množino še drugih dežel.“

Solnce ne sveti le za jedno goro, ali za en otok, ali za eno morje, niti sploh le za zemljo, ampak za mnoge take planete, kakor je zemlja. Vse to bi vsak izmed vas mogel razumeti, ako bi gledal gor na nebo in ne le sebi pod noge, ter ne bi mislil, da sveti solnce le zanj in za njegovo družino.“

Tako je rekel modri krmar, ki je bil že mnogo sveta prepotoval in se mnogo oziral po nebu.“

„Da, zmote in prepripi ljudi o veri izhajajo iz tega, ker so ljudje zaljubljeni sami vase,“ je nadaljeval Kitajec, učenec Konfucijev. „Kakor je to s solncem, tako je tudi z Bogom. Vsak človek hoče imeti svojega posebnega Boga, ali vsaj Boga svoje rodne zemlje. Vsak narod hoče v svojem svetišču zapreti tega, ki ga ne more objeti ves svet. Ali je mogoče kako svetišče primerjati s tem, ki ga je Bog sam postavil, da bi združil v njem vse ljudi v eno spoznanje, v eno vero?“

Vsa človeška svetišča so postavljena po vzoru tega svetišča — po vzoru sveta božjega. V vseh svetiščih so oboki, slike, napisi, knjige zakonov, dari, svetilke, oltarji in duhovniki. Toda v čigavem svetišču je tak obod kakor nebeški svod, take svetilke kakor je solnce, mesec, zvezde, take slike kakor so živi ljudje, ki se ljubijo in si med seboj pomagajo? Kje so napisi o božji dobrotljivosti tako razumljivi kakor dobrote, ki jih vidimo povsod nam v srečo? Kje je knjiga zakona, tako jasna vsakemu, kakor ta, ki je napisana v človeškem srcu? Kje so dari in žrtve, ki bi bile enake darom ljubezni, ki jih ljubeča srca prinašajo svojim bližnjim? In kje je oltar, ki bi bil enak srcu dobrega človeka, na katerem sam Bog sprejema svoj dar?

Cim bolj bo človek pojmoval Boga, tem boljše ga bo poznal, čim boljše ga bo poznal, tem bolj se mu bo približal, posnemal bo njegovo dobroto, milosrčnost in ljubezen do ljudi.

Zato naj ta, ki vidi vso solčno svetlobo, ki napolnjuje svet, ne obsoja in ne zaničuje praznovernega človeka, ki v svojem maliku vidi le žarek te svetlobe, a ne zaničuje naj niti brezverca, ki je oslepel in ne vidi svetlobe.“

Tako je rekel Kitajec, učenec Konfucijev, in vsi prisotni v kavarni so umolkni.

Niso se več prepirali o tem, čigava vera je najboljša.

(Konec.)

demokraciji Rusiji ono močno zaslonbo, ki je ni imelo niti v caristični, niti v boljševiški Rusiji. Naša država bi dobro storila, ako bi se

z ozirom na Avstrijo

postavila na stališče, da ne more podpirati v nobenem oziru, najmanj pa z našimi živili te države, kjer nas še vedno tako sovražijo kot so nas sovražili nekdanje. Ko je bil avstrijski državni kancler dr. Renner v Rimu, je pregovoril italijanskega ministrskega predsednika Nitija, da je vplival na antanto v tem zmislu, da bi se od nas zahtevalo izpraznenje Radgone. Razentega avstrijska vlada z denarjem podpira ono umazano nemško propagando na Koroškem, ki se mora studiti vsakemu dostojnemu človeku. Tega in takega zahrbtnega sosedu mi nikakor v ničemer ne moremo podpirati, mi mu moramo dati čutiti, da na našo podporo ne more računati vse dotlej, dokler ne postane pošten sosed in ne opusti svoje zahrbtnosti.

Na Italijanskem je ministrska kriza srečno rešena in Italija ima sedaj že

tretjo Nittijsko vlado,

ki je že sestavljena in najbrže se začnejo kmalu zopet pogajanja med Italijo in Jugoslavijo. Italijanska politika gotovo čisto nič ne bo spremenjena, saj ostane Nitti predsednik vlade, Scialoja pa minister zunanjih zadev. Naši mirovni delegati bodo imeli težko stališče, kakor so ga imeli vedno do sedaj. Ampak eno je pri tem omeniti: položaj Jugoslavije se je v tem času v splošnem znatno izboljšal in utrdil, med tem ko se je položaj Italije poslabšal. Mi imamo vlado, v kateri je zastopana ogromna večina parlamenta, med tem ko imajo v Italiji za silo skrupulano vlado, ki jo vsak vetrič lahko odnese, gospodarski položaj Italije se pa našemu niti primerjati ne da. Jugoslavija se utrjuje, Italija pa močno maje, kar se je ravno te dni zopet pokazalo, ko so v največjem italijanskem mestu Milanu delavci proglasili rdečo republiko. Sicer se je vladi posrečilo zatreti upor, ampak ta dogodek je nad vse značilen za razmere, ki danes vladajo v Italiji.

Novosti.

n. **Politična zborovanja zopet dovoljena.** Demokratski notranji minister Davidović je razveljavil odredbo klerikalne deželne vlade, s katero so bili shodi in zborovanja po Sloveniji prepovedani.

n. **Vsem dopisnikom.** Da se izognemo poštnim kaznim, opozarjamo, da se morajo navadna pisma frankirati po 1 K, dopisnice vseh vrst pa po 60 vinarjev.

n. **Naknadna zamenjava kronskih bankovcev** za zamudnike se vrši po odredbi finančnega ministra dne 30. in 31. maja ter 1., 2. in 3. junija t. l. Zamenjavali se bodo samo bankovci po 1000 K, 100 K, 50 K in 20 K, ki so pravilno kolkovani. Falzifikati se ne bodo zadrževali, marveč zavračali. Zamenjavanje se vrši pri vseh davčnih uradih in pri finančni deželni blagajni v Ljubljani. Denarni zavodi ne bodo zamenjavali (tudi podružnici Avstro-ogrske banke v Ljubljani in Mariboru ne). Kdor pa tudi še ta rok zamudi, naj pozneje nikar ne vplaga prošnje na finančno ministrstvo, ker se take prošnje kratkoma ne bodo reševale, marveč vračale nerešene.

n. **Prošnje za naknadno kolkovanje bankovcev.** Ministrstvo financ objavlja, da bo reševala te prošnje posebna komisija treh oseb pri generalnem inšpektoratu tega ministrstva, pa samo, v kolikor so bile prošnje vložene pravočasno, to je do vstev-

ši 10. marca t. l. Prošnje, ki so se vložile šele pozneje, se ne bodo jemale v pretres.

n. **Obvezni polletni tečaj** na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. julija t. l. Za vstop v tečaj je vložiti na vodstvo državne podkovske šole v Ljubljani do 15. junija t. l. prošnjo ter ji priložiti: 1.) rojstni in krstni list, 2.) domovinski list, 3.) zadnje šolsko izpričevalo, 4.) učno izpričevalo, 5.) ubožni list in 6.) npravično izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državno podporo ter imajo prosto stanovanje v zavodu, skrbeti pa morajo za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavne živine in mesa.

Vodstvo državne podkovske šole.

n. **Poljski konzul Unger**, ki bi moral pravkar nastopiti svoje mesto v Ljubljani, je dne 20. t. m. za mrtvoudom umrl v Zagrebu.

n. **Za 6 milijonov kron usnja** je zaplenil centralni urad zoper verižnike te dni tovarnarju Karolu Pollaku v Trzinu. Med zaplenjenim blagom se nahajajo celo znatne količine predvojne usnje.

n. **Voditelji komunistov izpušeni iz preiskovalnega zapora.** V soboto zvečer so bili izpušeni iz preiskovalnega zapora v Ljubljani komunistični voditelji dr. Lemež, urednik Golouh in tovariši. Preiskava je končana.

n. **Stavka pri „Edinosti“ v Trstu.** Osebe uredništva, upravnštva in odprave edinega slovenskega dnevnika „Edinosti“ v Trstu je v petek dne 21. t. m. stopilo v stavko. Vzrok je odklonitev italijanske časnikarske delovne pogodbe za osebe „Edinosti“ s strani lastništva lista.

n. **Češki legionarji na potu v domovino.** V četrtek dne 21. t. m. stopilo v stavko. Vzrok je odklonitev italijanske časnikarske delovne pogodbe za osebe „Edinosti“ s strani lastništva lista.

n. **Stavka trgovinskih uslužbencev v Trstu,** ki je trajala štiri tedne, je končana. V četrtek popoldne so bile trgovine v Trstu na splošno zopet odprte.

n. **Novo poslopje za parlament** bodo začeli graditi v Belgradu. Stroški so proračunjeni na 17 milijonov kron.

n. **Predsednik francoske republike Deschanel** je na potu v letovišče padel iz vlaka in zadobil pri tem lahke poškodbe.

n. **Maršal Svetozar Borojevič.** V nedeljo ponoči je umrl nenadne smrti v Celovcu, zadet od mrtvouda, maršal Svetozar Borojevič, bivši vrhovni poveljnik takozvane soške fronte v svetovni vojni. Pokojnik je bil rodom Srb iz Hrvatske in pravoslavne vere. Bil je nedvomno izborni vojskovodja, morda najboljši, kar jih je imela pokojna Avstro-Ogrska. O njegovih zaslugah, ki si jih je pridobil z držanjem soške fronte za Jugoslavijo, kakor tudi o njegovih grehih, ki jih je zagrešil nad našim troedinim narodom, vladajo zelo različna naziranja. Dejstvo je, da mu naša vlada po prevratu ni dovolila, da bi se preselil v Jugoslavijo, katere državljani je bil, dasi je zagotavljal, da je bil vedno zvest sin svojega naroda. Potrt na duši in telesu se je nastanil v Porečah ob Vrbskem jezeru na Koroškem, kjer je umrl v prognanstvu kot siromak, pozabljen in zapuščen od vsega sveta. Pokopali so ga v torek v Celovcu. Našo armado je zastopal pri pogrebu polkovnik Kvaternik.

n. **Velika eksplozija** je bila te dni na Majnici ob Soči. Dva mladeniča iz Sovodenj sta bila pri nesreči ubita.

n. **Letalska postaja v Pulju** je zgorela do tal. Ogenj je vse letalske lope z letali vred popolnoma uničil. Škoda je ogromna. Italijanske oblasti sumijo, da gre tu za dobro pripravljen atentat.

n. **Carranza**, bivši predsednik mehiške republike, proti kateremu je nastala pod vodstvom Huerte zmogovita protirevolucija, je bil v četrtek dopoldne od revolucionarjev umorjen.

n. **Izgon Židov iz Češke.** Čehoslovaška vlada je izdala naredbo, da morajo vsi Židje, ki so se po razsulu stare monarhije naselili v raznih čeških kopališčih, zapustiti državo, ker se je dognalo, da so samo verižniki in navijalci cen. Tudi za naša kopališča bi bila slična naredba jako umestna, ker se v njih zbira vedno več Abrahamovcev z lepodonečimi imeni.

n. **Železniška nezgoda Stojana Protiča.** Pretekli četrtek je vlak, s katerim se je med drugimi peljal tudi Stojan Protič, na potu skozi Srem zadel v dva vagona, napolnjena z žitom. Vsled duševne prisotnosti vlakovodje se ni zgodila nobena večja nesreča.

n. **Usmrtilitev štirih vohunov.** Dne 15. t. m. so v trdnjavi Vincenes na Francoskem ustrelili štiri francoske vohune, ki so med vojno vohunili v korist Nemčije. Med obsojenci je bila tudi neka nuna.

n. **Huda kolera** razsaja v Kijevu na Ruskem. Položaj je tem obupnejši, ker ni zdravil in tudi ne zdrave pitne vode.

n. **Smrtna obsodba pred ljubljansko poroto.** Včeraj dopoldne so se pričele pred ljubljanskim porotnim sodiščem porotne razprave. Kot prvi slučaj je bil na vrsti slučaj umora, ki ga je izvršil posestnik Ivan Avbelj meseca januarja na Gornjem Logu v litijem okraju proti svoji tašči Ani Lipoglav, ki jo je zastrupil s strihninom. Obtoženec je živel pet let v Ameriki. Porotni sodišče je obsodilo po daljšem posvetovanju Ivana Avbelja v smrt na vešalih.

n. **Utonil je v Mariboru v Dravi gimnazijski abiturijent Reiser Ivan.** V premrzli vodi ga je prijel krč. Rešilna akcija ni uspela. Trupla dosedaj še niso našli.

n. **Požar** je nastal iz dosedaj še neznanih vzrokov dne 20. t. m. v delavnici perila pri trgovcu Stermeckem v Celju, in sicer v prvem nadstropju. Gasilci so ogenj hitro pogasili, vendar pa je škoda kljub temu znatna.

Sprejme se vrtnar samostojen dobro izvežbani

za zelenjavo, tudi lahko ženska, najraje pa begunec z Goriskega. — Stanovanje in hrana v hiši, plača po dogovoru. Ponudbe osebne ali pismene na hotel „Slon“ Ljubljana.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica števil. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavica in rezerva okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, — valuti in dovoljuje vsakovrstne kredite. —
Brzjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavica: **K 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerva: okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metković, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in ziro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.